

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Departament Gospodarki Odpadami

DGO-OK.055.218.2024.PL
3312052.13008299.10468962
Warszawa, 29-07-2024

Pan
Marek Wójcik
Sekretarz
Komisja Wspólna Rządu
i Samorządu Terytorialnego

Szanowny Panie Sekretarzu,

w związku z ustaleniami z posiedzenia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, które odbyło się w dniu 24 lipca 2024 r., w sprawie wniosku Unii Metropolii Polskich o dyskusję na temat zaliczania żużli i popiołów powstałych w wyniku procesu termicznego przekształcania odpadów komunalnych w instalacjach termicznego przekształcania opadów komunalnych oraz cementowniach, podlegających procesom recyklingu (R5), do wskaźników przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oraz w związku z zobowiązaniem Ministerstwa Klimatu i Środowiska do przekazania pisemnej informacji ze wskazaniem podstaw prawnych dot. zagospodarowania żużli i popiołów, poniżej przekazuję wyjaśnienia.

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych jest obliczany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych¹. Polskie przepisy umożliwiają obliczanie tego poziomu zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

W opinii Departamentu Gospodarki Odpadami, zaliczenie żużli i popiołów powstałych w wyniku procesu termicznego przekształcania odpadów komunalnych w instalacjach termicznego przekształcania opadów komunalnych oraz cementowniach, do odpadów poddanych recyklingowi, byłoby niezgodne z przepisami Unii Europejskiej (oraz wdrażającymi je przepisami polskimi).

Ewentualne obliczanie poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu w sposób odbiegający od sposobu określonego w Unii Europejskiej, może w efekcie narazić Polskę, w pierwszej kolejności na zarzut nieprawidłowego wdrożenia przepisów Unii Europejskiej, a następnie - na kary finansowe nałożone przez organy Unii Europejskiej. Należy tu podkreślić, że poziomy uzyskiwane przez gminy i podmioty odbierające odpady komunalne przekładają się na poziomy, które uzyskujemy jako kraj.

¹ Dz. U. poz. 1530

W związku z nowelizacją dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2008/98 z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy², zwanej dalej „dyrektywą ramową o odpadach” oraz nową decyzją wykonawczą 2019/1004 z dnia 7 czerwca 2019 r. określającą zasady obliczania, weryfikacji i zgłaszania danych dotyczących odpadów, zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE oraz uchylającą decyzję wykonawczą Komisji C(2012) 2384³, wprowadzono nowe zasady zaliczania odpadów do odpadów poddanych przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingowi.

Zgodnie ze zmienionymi przepisami, jeżeli **materiały zawarte w odpadach komunalnych wprowadza się do procesów odzysku, w których wykorzystuje się je głównie jako paliwo lub w inny sposób, w celu wytwarzania energii, to materiały wyjściowe takich procesów (np. frakcji mineralnej popiołu dennego lub klinkieru powstałego ze współspalania) nie uwzględnia się w ilości odpadów komunalnych poddanych recyklingowi.** Również metale będące elementem minerałów **stanowiących materiał wyjściowy procesu współspalania odpadów komunalnych nie są zgłaszane jako poddane recyklingowi. Wyjątkiem są metale wydzielone i poddane recyklingowi, po spaleniu odpadów komunalnych**⁴.

Należy wskazać, że szczegółowe zasady, dotyczące zaliczania metali poddanych recyklingowi wydzielonych po spaleniu odpadów komunalnych, zostały określone w art. 5 oraz Załączniku III Decyzji Wykonawczej 2019/1004, zgodnie z którym ilość metali poddanych recyklingowi oddzielonych od popiołu dennego **obejmuje wyłącznie metale zawarte w koncentracie oddzielonym od surowego popiołu dennego z odpadów komunalnych i nie obejmuje innych materiałów znajdujących się w koncentracie.**

Biorąc pod uwagę powyższe, jeżeli odpady komunalne zostały wprowadzone do procesu termicznego przekształcania w instalacjach termicznego przekształcania odpadów komunalnych oraz cementowniach, to powstałych w wyniku tego przekształcania popiołów i żużli nie uwzględnia się w masie odpadów komunalnych poddanych recyklingowi.

Niemniej zgodnie z art. 11 ust. 7 dyrektywy ramowej o odpadach, Komisja planuje dokonanie przeglądu celu dotyczącego przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyznaczonego na rok 2035. W ramach tego przeglądu (lub w ramach innych, prowadzonych równolegle prac): *„Komisja oceni technologię wspólnego przetwarzania umożliwiającą wbudowywanie minerałów w procesie współspalania odpadów komunalnych. Jeżeli przegląd ten pozwoli wskazać niezawodną metodę, Komisja rozważy możliwość zaliczenia tych minerałów na poczet celów dotyczących recyklingu”*.

Biorąc pod uwagę powyższe, ten temat zostanie poruszony na forum europejskim i postulaty dotyczące zaliczania przetworzonych odpadów komunalnych do odpadów poddanych recyklingowi, zostaną poddane analizie w kierunku wykorzystania ich w ramach ww. przeglądu lub innych prac Komisji.

Dodatkowo informuję, że takie prace często wiążą się z konsultacjami z interesariuszami z całej Unii Europejskiej w związku z czym warto również śledzić strony Komisji Europejskiej np. <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives> (strona dostępna w języku polskim).

² Dz. Urz. UE L Nr 312, str. 3.

³ Dz. Urz. UE L Nr 163, str. 66.

⁴ Art. 3 ust. 7 Decyzji wykonawczej 2019/1004 z dnia 7 czerwca 2019 r. określającej zasady obliczania, weryfikacji i zgłaszania danych dotyczących odpadów, zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE oraz uchylającą decyzję wykonawczą Komisji C(2012) 2384.

Z wyrazami szacunku

Marek Goleń
Dyrektor
Departament Gospodarki Odpadami
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/